

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма – «Право»

Кількість кредитів – 8 – 240 год.

Форма навчання – денна, заочна (скорочена програма)

Рік підготовки – 3, семестр – 5, 6

Компонент освітньої програми – обов'язкова, фахова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

АНОТАЦІЯ

Цивільне процесуальне право України є важливою галуззю права, яка регулює порядок розгляду і вирішення цивільних справ в цивільному процесі України. Завданням цивільного судочинства є справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ з метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави.

Вирішальним чинником для ефективного виконання завдань цивільного судочинства України є інтеграція у національне цивільне судочинство європейських правових цінностей, які стосуються захисту прав людини і мають високе гуманістичне значення. Важливим для наближення українського цивільного процесу до стандартів європейського судочинства є ратифікація Верховною Радою України Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Навчальна дисципліна «Цивільне процесуальне право України» є обов'язковою навчальною дисципліною, що належить до циклу спеціальної (фахової) підготовки за освітньою програмою «Право» спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право», яка викладається в 5 і 6 семестрах в обсязі 8 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Підсумковий контроль – екзамен в 5 і 6 семестрах.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – формування системи знань у сфері цивільного процесуального права України, розуміння його предмета, методів та принципів, класифікації суб'єктів цивільних процесуальних правовідносин, їх правового статусу, інститутів судового доказування та позову, цивільну юрисдикцію та підсудність, види проваджень у цивільному процесі та стадії здійснення цивільного судочинства, особливості звернення судових рішень до примусового виконання. Викладання дисципліни «Цивільне процесуальне право України» має науково-практичне спрямування для формування у студентів правосвідомості та високої правової культури.

Завдання - використовуючи усі доступні форми навчання для повноцінного оволодіння студентами дисципліни «Цивільне процесуальне право України» з урахуванням особливостей предмета та методу правового регулювання цивільних процесуальних правовідносин, сприяти опануванню студентами наукових тверджень, положень цивільного процесуального права, набуття навичок його застосування у практиці правозахисної, правозастосовчої, наукової та іншої діяльності.

- сформувати у студентів глибокі теоретичні знання та практичні навички для використання їх у своїй професійній діяльності;

- сприяти вихованню у студентів поважного ставлення до правових засад судового захисту цивільних прав та інтересів особи як важливого засобу захисту фізичних та юридичних осіб, їх прав, свобод та законних інтересів;

- збагатити студентів теоретичними знаннями шляхом засвоєння ними різних концепцій, поглядів, дискусійних положень з найбільш важливих питань науки цивільного процесу і ознайомити їх із сучасними тенденціями розвитку правових поглядів щодо цивільного судочинства.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції та практичні заняття. В межах робочого часу викладач може проводити консультації для здобувачів вищої освіти.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту та лекції у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

Лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, винести на обговорення дискусійні питання та визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних

пристроїв – це візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядаються за допомогою мультимедійних технічних засобів. Ці дві форми лекцій можуть бути поєднані.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділової гри, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, які підготовлені як індивідуальні завдання за темою самостійного вивчення дисципліни.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з інформацією в мережі Інтернет.

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження шляхом написання та опублікування наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Вивчення навчальної дисципліни передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM.US. Також викладач і студенти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації. В разі потреби може використовуватись Форум як форма спілкування викладача й студентів у дистанційному (віддаленому) навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної та доброзичливої критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки на консультації викладача. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі компетентності:

Загальні (ЗК відповідно до освітньої програми «Право»):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу..

Спеціальні (фахові) (СК відповідно до освітньої програми «Право»):

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право, земельне, аграрне та екологічне право.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання (ПРН відповідно до освітньої програми «Право»):**

РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального (в

тому числі земельного та аграрного) і процесуального права.

РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Цивільне процесуальне право України» здійснюється у двох семестрах і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в 5 і 6 семестрах у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного, практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід. Загальна оцінка за екзамен визначається як сума поточного контролю (до 50 балів) та відповідей на питання екзаменаційного білету або тестового завдання (до 50 балів).

Екзаменаційні білети з дисципліни «Цивільне процесуальне право України» містять 3 теоретичні питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Студент на іспиті отримує білет, на якому є пронумеровані питання, та чисті аркуші паперу. Іспит відбувається в письмово-усній формі.

У процесі усного опитування, викладач зобов'язаний спершу вислухати повну відповідь студента (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі, додаткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Можливе проведення семестрового екзамену здійснюється у формі тестування в системі Moodle.

Критерії оцінювання знань студентів визначенні у **Положенні про критерії оцінювання ЛНУП**.

За рішенням засідання кафедри студент може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів іспиту проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНАУ». Доступний за посиланням:
<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Поняття, предмет, система і джерела цивільного процесуального права України

Цивільний процесуальний порядок (форма) захисту майнових і особистих немайнових прав та охоронюваних законом інтересів особи в Україні. Поняття цивільного процесуального права та його значення. Місце цивільного процесуального права в правовій системі України. Джерела цивільного процесуального права і межі його дії. Цивільне судочинство і його стадії. Наука цивільного процесуального права.

ТЕМА 2. Принципи цивільного процесуального права України

Поняття принципів та їх значення. Система принципів та їх класифікація. Принципи, закріплені Конституцією України. Принципи, закріплені законодавством про цивільне судочинство. Визначальне значення принципів диспозитивності та змагальності для цивільного процесу.

ТЕМА 3. Цивільні процесуальні правовідносини

Поняття цивільних процесуальних правовідносин. Підстави і передумови виникнення цивільних процесуальних правовідносин. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин. Зміст цивільних процесуальних правовідносин. Об'єкт цивільних процесуальних правовідносин.

Тема 4. Сторони у цивільному процесі

Поняття сторін у цивільному процесі, їх процесуальні права і обов'язки. Процесуальна співучасть та її види. Заміна неналежного відповідача та її процесуальні наслідки. Процесуальне правонаступництво та його види. Універсальне та сингулярне правонаступництво. Відмінність між заміною неналежного відповідача та процесуальним правонаступництвом.

Тема 5. Треті особи у цивільному процесі.

Поняття і види третіх осіб у цивільному процесі. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги, їх процесуальні права та обов'язки. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог у цивільному процесі, їх процесуальні права та обов'язки. Відмінність третіх осіб від інших видів множинності у цивільному процесі.

Тема 6. Участь у цивільному процесі прокурора, органів державної влади, органів місцевого самоврядування та осіб, яким надано законом право захищати права і свободи інших осіб.

Завдання органів прокуратури у цивільному процесі. Підстави, процесуальні форми і види участі прокурора у цивільному процесі. Участь прокурора у цивільному процесі у справі у суді першої інстанції. Участь прокурора у провадженні щодо оскарження і перегляду судових рішень і ухвал. Цивільна процесуальна правосуб'єктність прокурора

Мета, підстави і процесуальні форми участі. Участь органів державної влади, органів місцевого самоврядування у цивільному процесі. Участь у цивільному процесі підприємств, установ, організацій та окремих громадян з метою захисту прав інших осіб. Цивільна процесуальна правосуб'єктність органів державної влади, органів місцевого самоврядування та осіб, яким надано законом право захищати права і свободи інших осіб.

Тема 7. Представництво у цивільному процесі.

Поняття і значення процесуального представництва. Види процесуального представництва. Повноваження процесуального представника. Процесуально-правове становище представника у провадженні цивільних справ у суді першої інстанції. Процесуально-правове становище представника у провадженні щодо перевірки законності і обґрунтованості судових рішень та звернення їх до виконання.

Тема 8. Доказування та докази у цивільному процесі.

Роль доказів і доказування у цивільному процесі. Поняття і види доказів. Доказування. Засоби доказування. Пояснення сторін, третіх осіб та їх представників, допитаних як свідки. Показання свідків. Особливості допиту неповнолітніх свідків. Письмові докази. Речові докази. Висновки експертів. Забезпечення доказів

Тема 9. Цивільна юрисдикція.

Поняття і види цивільної юрисдикції. Компетенція судів щодо розгляду цивільних справ. Критерії приналежності певної справи до компетенції суду. Приналежність справ, що

виникають з цивільних правовідносин. Приналежність спорів, що виникають з житлових правовідносин. Приналежність справ, що виникають з трудових правовідносин. Приналежність справ, що виникають із земельних правовідносин.

Тема 10. Підсудність цивільних справ.

Поняття і види підсудності. Родова та функціональна підсудність. Територіальна підсудність та її підвиди. Підсудність за місцем знаходження відповідача. Альтернативна підсудність. Договірна та виключна підсудність. Наслідки порушення правила про підсудність. Зміна підсудності.

Тема 11. Процесуальні строки.

Поняття, значення і види процесуальних строків. Абсолютно визначені, відносно визначені і невизначені процесуальні строки. Строки, встановлені законом та призначені судом. Обчислення, зупинення, продовження і поновлення процесуальних строків.

Тема 12. Судові витрати у цивільній справі.

Поняття, види витрат та їх значення. Судовий збір. Порядок визначення розміру та пільги від його сплати. Ціна позову. Витрати на інформаційно-технічне забезпечення розгляду справи. Відстрочення, розстрочення та зменшення розміру судових витрат, звільнення від їх оплати. Витрати, пов'язані з розглядом справи у суді. Витрати на правову допомогу. Розподіл судових витрат між сторонами.

Тема 13. Наказне провадження.

Поняття судового наказу і умови, необхідні для його видачі. Заява про видачу судового наказу та її підсудність. Порядок видачі судового наказу та його зміст.

Законна сила судового наказу. Заява про скасування судового наказу та строки її подання. Скасування судового наказу.

Тема 14. Позов.

Позов – процесуальний засіб реалізації права на відкриття провадження у цивільній справі у суді. Право на позов. Право на пред'явлення позову і процесуальний порядок його реалізації. Об'єднання і роз'єднання позовів. Процесуальні засоби, що забезпечують відповідачу захист своїх прав проти позову. Зміни в позовному спорі. Забезпечення позову.

Тема 15. Відкриття провадження у цивільній справі.

Відкриття провадження у цивільній справі як стадія цивільного процесу. Підстави, за наявності яких суд відмовляє у відкритті провадження у справі. Підстави для залишення позовної заяви без руху. Повернення позовної заяви. Строки та процесуальні наслідки відкриття провадження у справі.

Тема 16. Підготовче провадження у цивільній справі.

Завдання та строки підготовчого провадження. Мета підготовчого провадження. Процесуальні дії, які вчиняє суддя під час підготовчого провадження. Підготовче засідання. Врегулювання спору за участю судді. Судові виклики та повідомлення. Строки надіслання судових повісток. Повідомлення осіб, місце знаходження яких невідоме. Наслідки неявки за судовою повісткою чи повідомленням.

Тема 17. Розгляд цивільної справи по суті.

Поняття і значення розгляду справи по суті. Судове засідання – процесуальна форма розгляду цивільних справ. Відкриття розгляду справи по суті. З'ясування обставин справи та дослідження доказів. Судові дебати. Ухвалення рішення. Ускладнення у процесі судового розгляду цивільних справ. Відкладення справи. Зупинення та закриття провадження у справі. Залишення заяви без розгляду. Фіксування цивільного процесу.

Тема 18. Особливості розгляду справ позовного провадження.

Розгляд справ у порядку спрощеного провадження. Перелік справ, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження. Малозначні справи, справи, що виникають з трудових відносин.

Заочний розгляд цивільних справ. Особливості позовного провадження у справах про визнання необґрунтованими активів та їх витребування.

19. Судові рішення у цивільному процесі.

Поняття і види судових рішень. Порядок ухвалення судових рішень. Суть судового рішення. Вимоги, яким має відповідати судове рішення. Негайне виконання, визначення порядку виконання, надання відстрочки і розстрочки виконання. Проголошення судового рішення. виправлення недоліків рішення судом, що його ухвалив.

Набрання рішенням суду законної сили. Ухвали суду першої інстанції та їх види. Заочне рішення суду. Порядок його скасування.

Тема 20. Окреме провадження у цивільному процесі.

Суть і значення окремого провадження. Учасники у справах окремого провадження. Процесуальний порядок розгляду справ окремого провадження. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи. Надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою. Усиновлення. Встановлення фактів, що мають юридичне значення. Відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі.

Розгляд судом справ про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність.

Визнання спадщини відумерлою.

Надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку.

Обов'язкова госпіталізація до протитуберкульозного закладу.

Розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб.

Розгляд судом справ про видачу і продовження обмежувального припису.

Тема 21. Оскарження рішень та ухвал суду, що не набрали законної сили.

Суть і значення апеляційного оскарження і перевірки рішень і ухвал суду першої інстанції. Право апеляційного оскарження рішень і ухвал суду першої інстанції та процесуальний порядок його реалізації. Підготовка і розгляд справи судом апеляційної інстанції. Повноваження суду апеляційної інстанції. Апеляційне оскарження і перевірка ухвал суду першої інстанції. Рішення і ухвали суду апеляційної інстанції.

Тема 22. Оскарження рішень та ухвал суду, що набрали законної сили у касаційному порядку.

Суть і значення касаційного оскарження і перевірки рішень та ухвал суду першої і апеляційної інстанції. Право касаційного оскарження рішень і ухвал суду та процесуальний порядок його реалізації. Процесуальний порядок розгляду справи судом касаційної інстанції. Повноваження суду касаційної інстанції, його рішення та ухвали.

Тема 23. Перегляд рішень та ухвал суду за нововиявленими та виключними обставинами.

Суть і значення перегляду рішень, ухвал суду, що набрали законної сили, у зв'язку з нововиявленими та виключними обставинами. Підстави перегляду рішень і ухвал суду у зв'язку з нововиявленими та виключними обставинами. Суб'єкти, об'єкти та строки подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими та виключними обставинами. Процесуальний порядок перегляду справи у зв'язку з нововиявленими та виключними обставинами.

Тема 24. Звернення судових рішень до виконання.

Рішення, що звертаються до примусового виконання та їх види. Виконавчі документи: поняття, види, зміст. Виконавчий лист – основний вид виконавчого документа. Форми виконавчих листів. Повноваження суду, пов'язані з виконавчим провадженням по примусовому виконанню його рішень. Судовий контроль за виконанням судових рішень.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Нормативно-правові акти та практика їх застосування

1. Конституція України : Закон України від 28. 06. 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30, Ст.141. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0020700-95>.(дата звернення: 15.08.2020).
2. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 березня 2004 року N 1618-IV. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page> (дата звернення: 18.08.2020).
3. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 07.07.2010р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page> (дата звернення: 17.08.2020).
4. Про судовий збір: Закон України від 08. 07. 2011р. N 1718-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0020700-95>.(дата звернення: 15.08.2020).
5. Про судові рішення у цивільній справі: постанова Пленуму Верховного Суду України від 18 грудня 2009 року №14. *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 2010. № 1.
6. Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя: постанова Пленуму Верховного Суду України N 9 від 01.11.96 р. *Вісник Верховного Суду України*. 1997. № 1. С. 3-6.
7. Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції: постанова Пленуму Верховного Суду України, №2, 12.06.2009 р. *Вісник Верховного Суду України*. 2009. № 4. С. 11- 14.
8. Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі до судового розгляду: постанова Пленуму Верховного Суду України, № 5, 12.06.2009. *Вісник Верховного Суду України*. 2009. № 4. С. 15- 18.
9. Наказ Державної судової адміністрації України від 31 травня 2013 року № 72 «Про реалізацію проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу» URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0020700-95>.(дата звернення: 16.08.2020).

Спеціальна література

10. Аракелян М. Адвокатура у механізмі надання професійної правничої допомоги (до питання про скасування адвокатської монополії). *Право України*. 2019. № 7. С. 113-130.
11. Бичкова С.С. Загальні суб'єктивні процесуальні права осіб, які беруть участь у справах позовного провадження. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 5. С. 58-63.
12. Бичкова С. Правовий статус учасників цивільної справи (у контексті новел процесуального законодавства). *Право України*. 2018. № 10. С. 114-128.
13. Волосенко С. О. Принципи змагальності та об'єктивної істини у цивільному процесі України: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. юрид. наук: 12.00.03. Нац. акад. прав. наук України. К., 2014. 19 с.
14. Гусаров К.В. Проблеми цивільної процесуальної правосуб'єктності: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. юрид. наук: 12.00.03. Харків, 2012. 20 с.
15. Гулько Б. Про практику застосування Верховним Судом інституту малозначних справ на стадії касаційного перегляду. *Право України*. 2018. № 10. С. 102-113.
16. Захарова О.С. Забезпечення доказів у цивільній справі та засобів доказування. *Адвокат*. 2019. №3. С. 52-60.
17. Комаров В. Цивільний процес в глобальному контексті. *Право України*. 2021. № 10. С. 22-45.
18. Комаров В. Основоположні принципи цивільного судочинства. *Право України*. 2022. № 10. С. 14-49.
19. Кучер Т. Зміст доказів та доказування при розгляді справ у порядку цивільного

- судочинства України. *Університетські наукові записки*. 2016. № 2. С. 101-105.
20. Короед С. Судові процедури в різних видах цивільного судочинства. *Судова апеляція*. 2016. № 3. С. 64-71.
21. Луспеник Д. Застосування прецедентної практики Європейського суду з прав людини у національній судовій практиці. *Наше право*. 2021. № 2.
22. Луспеник Д. Верховний суд: повноваження Великої Палати та Касаційного цивільного суду щодо забезпечення єдності судової практики. *Право України*. 2018. № 10. С. 86-101.
23. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України (станом на 17.09. 2020 р.): під заг. ред. Бобрик В., Аврамова О. та ін. Вид.: *Професіонал*. 2020. 496 с.
24. Проблеми теорії та практики цивільного судочинства: монографія / В.В.Комаров, В.І.Тертишніков, В.В. Баранкова та ін.; за заг. ред. проф.. В.В.Комарова. Х.: Харків юридичний, 2021. 928 с.
25. Руденко М. Питання апеляційного та касаційного провадження за новим процесуальним законодавством України. *Законодавство України: науково-практичний коментар*. 2019. №2. С. 56-63.
26. Руденко В. Процесуальні порушення суддів як складова проблеми зловживання процесуальними правами в цивільному судочинстві. *Судова апеляція*. 2014. № 1 (18). С. 83-90.
28. Стефанчук М. Адвокатська монополія в Україні: сучасний стан, тенденції та перспективи. *Право України*. 2019. № 7. С. 97-112.
29. Сакара Н. Право на доступ до правосуддя у цивільних справах: правові позиції Європейського суду з прав людини та національний контекст. *Право України*. 2018. № 10. С. 64-85.
30. Теорія і практика судової діяльності: науково-практичний посібник. – К.: Атіка, 2007. – 624 с.
31. Тимченко Г. Зловживання процесуальними правами в цивільному судочинстві: методологія проблеми. *Судова апеляція*. 2015. № 3 (4). С. 92-104.
32. Чурпіта Г. Новели окремого провадження. *Право України*. 2018. № 10. С. 147-159.
33. Шевчук П.І. Оскарження судових рішень в апеляційному порядку. *Урядовий кур'єр*. 2019. №57.

11. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси - [книжковий фонд](#) читального залу Львівського НАУ (м. Дубляни, вул. В. Великого, 1), Львівської наукової бібліотеки ім. Стефаника НАН України (вул. Стефаника, 2).

2. Електронні інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу <http://zakon.rada.gov.ua/>;
2. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
4. Урядовий портал Кабінету Міністрів України. Режим доступу: www.kmu.gov.ua.
5. Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаника. Режим доступу: www.lsl.lviv.ua.
6. Офіційний сайт Бази українського законодавства в Інтернет. Режим доступу: www.lawukraine.com.